

Eötvös Loránd Tudományegyetem Szociológia Doktori Iskola

Az akkreditációs monitoreljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2023. május 26-i ülésén hozott
2023/5/XVIII. sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. Előzmények.....	3
II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően	3
III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése.....	3
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika	3
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	4
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	5
ESG 1.5 Oktatók	5
ESG 1.7 Információkezelés.....	5
ESG 1.8 Nyilvános információk	6
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás	6
IV. Látogató Bizottság.....	6
V. Melléklet.....	7
V.1 Értékelőlap.....	7

I. Előzmények

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (továbbiakban: MAB) a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjei (Standards and Guidelines in the European Higher Education Area, ESG) alapján értékelte az Eötvös Loránd Tudományegyetemen működő Szociológia Doktori Iskola (D17, a továbbiakban: DI) minőségbiztosítási rendszerét. Ennek eredményeként a MAB Testülete 2021/2/VIII/1. sz. határozatával 2023 tavaszán lefolytatandó monitorvizsgálat mellett akkreditálta 2026. február 26-ig.

II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A DI határidőre megküldte a monitoreljáráshoz szükséges beszámolót, melyet a Látogató Bizottság (továbbiakban: Bizottság) megvizsgált. A Bizottság a DI által benyújtott monitorbeszámoló, és az ahhoz kapcsolódó dokumentumok áttekintése alapján online interjúk lefolytatását nem tartotta szükségesnek.

Megállapítható, hogy a DI a minőségbiztosítás területén határozott fejlesztési lépéseket tett az elmúlt két évben. A DI áttekintette a MAB akkreditációs jelentésében nevesített ajánlásokat, és azokra tételesen és érdemben reagált. A Bizottság monitorfeltételeit elfogadták és a kért változtatásokat végrehajtották.

A Bizottság a Szociológia Doktori Iskola monitorbeszámolóját elfogadja és javasolja az akkreditációs hatály fenntartását.

III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése

A Bizottság megállapította, hogy a DI a Bizottság által megfogalmazott monitorfeltételekre megfelelően reagált. Logikusan és világosan bemutatta a végrehajtott változtatásokat.

A Bizottság ugyanakkor változatlanul problémásnak látja a külföldi hallgatók támogatásához szükséges azonos feltételek biztosítását. A külföldi hallgatók tanulmányi és kutatási támogatására kiemelt figyelmet kell szánni. A Bizottság szeretné ismételt felhívni a DI figyelmét arra, hogy kiemelten fontos a külföldi (magyarul nem beszélő) hallgatók támogatásának garantálása, az ő visszajelzésük meghallgatása a különböző fórumokon. Ez az ajánlás a témavezetés kérdéseire is vonatkozik.

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

A DI a MAB-ajánlásokat figyelembe véve felülvizsgálta Minőségbiztosítási Szabályzatát.

“A DI minőségbiztosítási terveit rögzítette a Minőségbiztosítási Szabályzatban.” - ez áll a monitorbeszámolóban. Az említett Szabályzat vonatkozó fejezetének tartalma: “Az ELTE Szociológiai Doktori Iskola (a továbbiakban: Doktori Iskola) minőségbiztosítási terve – az ELTE Minőségfejlesztési Programjában meghatározott törvényesség elvének megfelelően – a nemzeti felsőoktatási törvényről szóló 2011. évi CCIV. törvény és a doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII.19.) Korm. rendelet alapján, az ELTE Szenátusának a CXCV/2016. (VI.27.) Szen. sz. határozatával elfogadott az ELTE SZMSZ II. kötet, Hallgatói Követelményrendszer 6. mellékletét képező Egyetemi Doktori Szabályzat, ezen belül a Kari Doktori Szabályzat és a Doktori Iskola Működési Szabályzatában rögzített, a doktori képzés és fokozatszerzés minőségét garantáló szabályokon alapul. Ezekről a szabályokról eltérni nem lehet, maradéktalan betartásukat az Egyetemi Doktori Tanács folyamatosan ellenőrzi.”

A Bizottság felhívja a DI figyelmét, hogy a Minőségbiztosítási Szabályzat semmilyen konkrét tervet nem tartalmaz, félreérthető a monitorbeszámoló megfogalmazása. Nem egyértelmű, hogy ebben a megfogalmazásban a Szabályzatba építendő hosszútávú, stratégiai jellegű, vagy külön dokumentumban rögzített éves minőségcélokról van szó.

Ennek ellenére jelentős előrelépésként kell értékelni a kapcsolódó indikátorok megfogalmazását, gyűjtését és beépítését a szabályozó dokumentumokba. Erre való tekintettel a monitorfeltétel teljesítése megfelelőnek értékelhető.

A Bizottság további megjegyzése, hogy a dokumentumok dátumai nem segítik az eligazodást. Nehézkessé teszi a szabályozás naprakészségének követését, hogy az eredeti kiadás dátuma szerepel az első oldalon (2019.11.21.), valamint az utolsó oldalon is (2019. október 27.) és csak lábjegyzetben van feltüntetve a módosítás dátuma (2022.07.07.). Ugyanígy zavaró ellentmondás, hogy a dokumentum aláírójaként Prof. Dr. Örkény Antal elnök szerepel, míg a monitorbeszámolóban a DI vezetőjeként és a TTDT elnökeként is Prof. Dr. Bódy Zsombor van feltüntetve.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

A MAB Bizottsága felhívta a figyelmet arra, hogy szükséges lenne a képzési program felülvizsgálatának rendjére vonatkozó információkat a DI Működési Szabályzatában rögzíteni, továbbá egyértelműsíteni az oktatási tevékenység követelményeit és kritériumait.

A DI a fejezetre tett MAB-ajánlásokat maradéktalanul teljesítette. Ugyanakkor az International Relations (IR) doktori program szabályozása nem konzekvens. Pl. a DI minőségügyi szabályozásában nem nevesítik az IR-t, csak a többi, korábban is meglévő programot. A monitorjelentésben sem elég konkrét az új programra való kitérés.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzés odaítélése

A Bizottság a jelentésében kifogásolta, hogy a komplex vizsgáért járó kreditek szabályozása nem felel meg a 87/2015. (IV.9.) Korm. rendelet 54. § (3) bekezdésének. A DI az ELTE doktori iskoláival együttműködésben és egyetértésben módosította az ELTE SZMSZ II. kötetében a Hallgatói követelményrendszer 6. sz. mellékletét, a Doktori Szabályzatot, és a komplex vizsgáért járó kreditek szabályozását összehangolta a Kormányrendelettel. Az eljárás során törölte a szabályzathoz a 37. §. (2) bekezdést, valamint egyértelműsítette a komplex vizsgával kapcsolatos szabályozást (54. § és 55. §). A 61. § a kutatóhelyi vita pontosítását tartalmazza, hivatkozva a kari doktori szabályzat vonatkozó pontjaira, amely a kari (doktori iskolai) sajátosságokat rögzíti (a monitorbeszámoló nem részletezi).

A külföldi hallgatók beilleszkedését és tanulmányait elősegítő mentorprogram bár nem tartozik közvetlenül az 1.4 sztemderdhez, ugyanakkor elválaszthatatlan része, támogatásuk garantálása és véleményük meghallgatása a különböző fórumokon (ld. 1.7 sztemderd) nem triviális. Ezen információk alapján a DI *teljesítette* az 1.4 sztemderdhez fűződő, a monitorfeltételekben előírt módosításokat.

ESG 1.5 Oktatók

A Bizottság a jelentésében kifogásolta, hogy a minőségügyi szabályzatban nincsenek pontosan és transzparensszerűen definiálva a témavezetői tevékenység kritériumai. Különösen szükség van erre a külföldi hallgatókat támogató témavezetők és a külső témavezetők vonatkozásában. A monitorjelentésben megjelennek a szükséges információk arról, hogy milyen változtatást hajtottak végre. A minőségbiztosítási szabályzatba bekerült egy rész: *Témavezetői feladatok meghatározása* címmel, amelyből kiderül, hogy a TTDT milyen kritériumok alapján javasolja az oktatóit témakiíróknak. Az is fontos, hogy az oktatók tudományos teljesítményét folyamatosan monitorozzák. Ezek alapján a monitorfeltétel teljesítése *megfeleltnek* értékelhető.

ESG 1.7 Információkezelés

A DI monitorbeszámolójában kitér a hallgatók lemorzsolódásának nyomon követésére. Ez két területre koncentrálna: egyrészt a hallgatók lemorzsolódására, másrészt a hallgatók publikációinak és konferenciákon való részvételének mennyiségére. Az indikátorok hangsúlyozottan kvantitatív jellegűek, nem jelennek meg olyan mérőszámok, amelyek a DI

céljaihoz kapcsolatan, előre definiált minőségi mutatók vonatkozásában vizsgálják a megfelelést. A monitorfeltétel teljesülése részlegesen megfeleltnek értékelhető.

ESG 1.8 Nyilvános információk

A Bizottság jelen sztenderdhez nem fogalmazott meg monitorfeltételt. A DI azonban a sztenderd alatt felsorolt MAB-ajánlásokat maradéktalanul teljesítette.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

A Bizottság jelen sztenderdhez nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

A Bizottság felhívja a DI figyelmét arra, hogy a sztenderd alatt megfogalmazott ajánlás: a külső minőségbiztosításra vonatkozó hibás megfogalmazás, továbbra sem került javításra a Minőségbiztosítási Szabályzat felülvizsgálatakor.

IV. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki 2020. május 22-i ülésén, és a következő tagokból áll:

Elnök: Nagy Beáta egyetemi tanár, Budapesti Corvinus Egyetem

Tagok:

András Hanga, Doktoranduszok Országos Szövetsége delegáltja

Fábián Zoltán minőségügyi szakértő, Szegedi Tudományegyetem

Kristóf Luca tudományos főmunkatárs, ELKH Társadalomtudományi Kutatóközpont

Lakatos Péter Levente nemzetközi igazgató, Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

A MAB Titkárság belső továbbképzése és tudásmegosztás céljából, a monitoreljárásban részvételre kijelölt kolléga: Gelencsér Erika, ügyvivő, MAB Titkárság

A MAB Titkársága részéről kijelölt koordináló szakreferens: Dányi Beatrix

V. Melléklet

V.1 Értékelőlap

A monitorjelentés alapján a hozott intézkedés, fejlesztés értékelése				
SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2021/2/VIII/1. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.1 Minőségbiztosítási politika	Az önértékelésben leírtakat be kell építeni a DI szabályozási rendszerébe. Ilyenek az indikátorok, mint a minőségre vonatkozó elvárások megfogalmazása, az etikai szempontok gyakorlati ellenőrzésének módszertana, a publikációs színvonal és a publikációk kvantitatív mérése.	X		
1.2, 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	A képzési program felülvizsgálatának rendjére, pl. rendszerességére és folyamatára vonatkozó információkat szükséges lenne a DI Működési Szabályzatában rögzíteni.	X		
	A Képzési Tervben rögzített oktatási tevékenység követelményeit, kritériumait kiegészíteni és egyértelműsíteni szükséges. A doktoranduszoknak egyértelmű tájékoztatást kell kapniuk, hogy milyen oktatási tevékenységért mennyi kredit jár.	X		
	Fontos lenne továbbá a DI honlapján szereplő International Studies doktori program képzési struktúrájának, tantárgyleírásainak pontos bemutatása és hozzáférhetőségének biztosítása.	X		
1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése	A komplex vizsgáért a Képzési Tervben meghatározott kreditet (20), valamint az ennek teret adó rendelkezést is az egyetemi Doktori Szabályzatból (37. § [2] bekezdés) törölni szükséges.	X		

1.5 Oktatók	Szükséges a témavezetői tevékenység kritériumait pontosan és transzparensszerűen definiálni, hogy világosak legyenek a feladatkörök. Különösen szükség van erre a külföldi hallgatókat támogató témavezetők, továbbá a külsős témavezetők vonatkozásában.	X		
1.7 Információkezelés	A kurzusokkal és képzéssel kapcsolatos hallgatói elégedettség szervezett mérési módszerét részletesen, írásban rögzíteni kell. A DI biztosítson megfelelő formális megoldásokat a külföldi hallgatók számára is, aminek keretében lehetőségük nyílik visszajelzést adni a DI általános működésére vonatkozóan.		X	
1.8 Nyilvános információk	A DI honlapján megtalálható magyar és angol nyelvű információk nem kellően konzisztensek és egyértelműek. Szükséges a magyar és angol nyelvű honlapok összehangolása.	X		